

A Brassói Ujjal előfizetési ára:

egész évre . . . . . K 12.—
 félévre . . . . . „ 6.—
 negyedévre . . . . . „ 3.—
 egy óra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJJAL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével mindennap
 :-: :-: délután 6 órakor. :-: :-:

Hirdetéseket felvesz a kiadó
 hivatal, Kapu-utca 45. szám.
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: K A P U - U T C A 45. SZ.
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZKÉ BÉLA.
 Főszerkesztő: Dr. MATHEOVITS FERENC.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 45. — Telefon-szám: 515.

Létszámemelés újból a kultúra nevében.

Irta: Julius.

Közeleg az ősz és ezzel a parlament megnyitásának ideje, amivel kapcsolatban újabb és újabb hírek érkeznek hozzánk a hadvezetőség ama határozott álláspontjáról, hogy 38.000 emberrel többet kívánnak, harmincnyolcezer emberrel több újoncra van szükség.

A követelést azzal okolják meg, hogy a csapatok békelétszáma igen kicsiny. Ez a megokolás nem lényeges. Lényegesebb azon megokolás, amit Hazai nemrégén mondott.

— Hadsereg nélkül nincs kultúra!

Minden pénzt és legjobbaink életét megéri, mert nélküle a kultúra bizonytalan és hiábavaló. . . .

S íme a gondolkodás restségére alapított megtévesztés sikerült. A megbántott kultúra nevében senkisémm állott fel, s így jutott be a kultúra a magyar parlamentbe.

Önkéntelenül fölmerül a kérdés, vajjon mennyiben szolgálja a kulturát a hadsereg?

Lesz-e valaki, aki elhiszi, hogy a hadsereg a természeti erők jobb felhasználásán, betegségek leküzdésén, városok építésén, hajlóbb és zengőbb nyelv, hasznos kémiai összetételek kidolgozásán töri a fejét?

A példák raja odavisz, hogy a hadseregnek még a magatartása is kultúra ellenes.

Békében megeszi az államjövendelmeket. Rideg kaszárnyája úgy mered ki a szépülő polgár utcák kellemes házsorából, mint a középkori idők csökevénye.

De tovább megyek. A hadsereg középkori szokásokat követ: kóbor és fegyveres életet él, beszállásolásokkal zaklat, veteményeket gázol, kasztszerűen elzárkózik.

És mégis a felháborodás haragja helyett a megértés csendes elcsodálkozásával kérdezzük: hogyan kerül hát a hadsereg a kultúra mellé, miért áldozunk milliókat hadseregünkre, mikor kulturánkra, ha százakról van szó, — már sóhajtozunk? Micsoda ravasz fantázia vagy könnyű felületesség állította a kultúra mellé ezt az intézményt, melyet a háború készítés mellett békében épp csak azért tartanak, hogy a jobb kulturára vágyó, feltörekvő osztályokat állandóan sakkban tarthassák vele? Háboruban pedig a legerősebbek tömeges halála, felperzselt városok, terjedő járvány, megakasztott foglalkozások, pusztuló műrekek, fölrugott egyéni megbecsülés — ez a kultúra védelmének egybefolyó véres vonala.

Milliókba került ami dicsérendő diplomáciáknak az érdekeink megóvása, érdekeink megvédése. Megvettük, megoltalmaztuk érdekeinket mindenfelé. A Balkán kinevetett, ide benn lerongyolódunk, véreink Bilek mellett nyomorogtak, de kibirtuk a borzalmak napjait.

Azt gondoltuk, jön a béke boldogító angyala, jön az áldásthözó nyugalom, s ehelyett újból újabb izgalom előtt állunk.

Készülnek fölemelni a létszámot.

Jól is tesz, hisz van minden. Van emberanyag elég s pénz — az még több.

Igaz ugyan, hogy egyes vidéke az országnak részben a kivándorlás, részben az árvíz okozta károk miatt lakatlan, más része rongyos, mert utolsó garasát elvitte a végrehajtó adóban, de ez az intéző köröket nem nyugtalanítja.

Sietnek keresztülvinni a létszámemelést s mikor egy pillanatig nem akarnak várni, előveszik Tiszát . . . hisz akkor csak neki kell kéznél lenni.

A legszebb nyomtatványok Égető Testvérek könyvnyomdájában, Kapu-utca 45. szám alatt készülnek. Telefon 5-15.

Politikai széljegyzetek.

Erdélyben

már bontogatják az Andrássy zászlót s ez ránk nézve olyan felemelő. Nincs ennek a Magyarországnak egyetlen vidéke, mellyel olyan mostohán bánt volna minden liberális kormány, mint Erdély.

Szinte azt mondhatni, hogy itt valószínűleg kormány asszisztencia mellett nézték s türték azt, hogy az iderekedt magyarságot a nemzetiségiek felemésszék.

De mintha pirkadna már. Désy és Bethlen István gróf Marosvásárhelyen bontogatják már az Andrássy zászlót s ez új reményt fakaszt bennünk, hogyhát: felvirrad még valaha a magyarra.

A magyarnak semmit

mindent az oláhnak. Körülbelül ez áll ma, mikor nyílt titokká lett, hogy a kormány a kolozsvári oláh tanítók gyűlését voltaképpen csak azért tiltotta be, mert az nem tetszett a román püspöki karnak, sőt az ellen is irányult volna.

Mi — magyarok — hiába agitáltunk, vagy kértünk s könyörögtünk volna. Mi ránk azt fogták, hogy rebellesek vagyunk s velünk nem tárgyalnak, de mikor az oláh püspöki kar lépett fel, akkor egyszerre meg lett minden, — betiltották.

Az ő privát érdekeiknek van védelme hazánkban, de a magyar érdekek csak akkor kerülnek sorra, ha véletlenül vagy öntudatlanul is oláh szószólóik vannak.

Hisz ez mindenestre dicsőséges a lovasias magyar nemzetre.

Lefoglaltak

egy földrajzi könyvet, mert abban nagyon is szépen volt lefestve Argentina, már pedig az ilyen szép leírás ráveszi, — mondják a hivatalos körök — a magyarokat a kivándorlásra. Valószínű, hogy ezek után az approbált földrajzi könyvekben Amerikáról az lesz írva, hogy ott van mindjárt az északi sark mellett és bihari szolgabírák kormányozzák. Argentínáról pedig azt fogják írni, hogy annak kormányzása teljesen magyar mintára történik. Mert, ami biztos, az biztos.

De valahogy nem elég más országok dicséretét eltüntetni. Minden olyan dolgot is el kell tiltani, ami ráveszi az embezeket a kivándorlásra. Például el kellene kobozni a munkátlanságot, a nyomort, a türethetetlen magas adót, az embernyuzást és emberhajszát. Végül pedig a jelenlegi kormányt.

Bernwieser Károly fogászati műterme.

Vár-utca 46. sz. (Continental szálloda mellett.)

Műterem modern fogpótlásokra.

Különleges készítése: Aranyhidaknak és aranykoronáknak. — Átalakítások és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A néppárt sorsa.

Haller István orsz. képviselő az Alkotmány vasárnapi számában „A néppárt sorsa” címmel folytatja a Szent István napján „Szervezzük a néppártot” címmel megkezdett cikksorozatát.

A mi pártjaink élete — írja a cikkben — bizonytalan. Minden választáson kockára van téve az élete. Mert bármilyen kevésre is becsüljük a magyarországi választópolgárság erkölcsi erejét és a csábítással szemben való ellentállási képességét, mégis nem lehet pusztán a választó közönséget azért okolni, hogy a belpolitikai élet oly bizonytalan. A legutóbbi általános választásokon egyetlen politikai párt sem tudta helyét megállni. Mindegyik párt tért vesztett nem egy másik párt, hanem a hatalom előtt.

Ennek az oka főként az, hogy a pártok nem törődtek választóikkal. A képviselők a kerületben személyi politikát folytatnak és kevés gondot fordítanak arra, hogy a kerületjüket tulajdonképpen a párt részére biztosítsák és minden idegen párt inváziója és hódítási vágya ellen intézményesen erősítsék. Ugy itélik meg választóikat, hogy azok nem program alapján választották képviselővé, hanem személyükért, aki képviselje őket olyan programmal, aminővel neki jól esik.

Arról szó sincs, hogy a párt által évek során át adott politikai nevelésre lehessen támaszkodni. Minden párt kénytelen iskolázatlanul hagyott választóinak tömegét esetről-esetre újból meghódítani. Ezért bizonytalan a mi pártjaink élete és a választásnak úgy mennek neki, mint valami szerencsejátéknak.

Mindegyik párt elmulasztotta megtenni azt, ami a külföldi országos pártoknak erőssége, sikereik titka, határozott irányu politikájuknak magyarázata, tudillik a párt-szervezést. Ez a szerveztlenség volt a fátuma minden magyarországi ellenzéki pártnak. Ebben a szerveztlenséggel járó balsikerben része volt a néppártnak is. Ezért vesztette el sok helyütt lába alól a talajt.

Mindez azonban nem lett volna lehetséges abban az esetben, ha a párt tevékeny, élő és minden választóig elható párt-szervezettel bírna, amely közvetíti az érintkezést a választó és a képviselő között és minden fontos esetben meg tudná győzni a választókat, hogy a párt állásfoglalását a program vagy a távolabbi célok írják elő. Ennek megteremtésére annyi munkát kellene fordítani, mint a parlamenti szereplésre.

Kényszerűségből lopott.

Betörő, ki önmagát juttatta a rendőrségre.

Lapunk 199-ik számában megírtuk, hogy a városi faraktárból a transzmissziógép szíjából ismeretlen tettes fél méternyi levágott s azt ellopta.

A rendőrség a feljelentés után a vizsgálatot megindította, s a helyszíni szemle alkalmával észrevette, hogy a helyiség falára Rigler Lajos név van felírva piros ceruzával, de ennek nagyobb jelentőséget nem tulajdonított s teljesen más irányban vezette a nyomozatot. Egy másik betöréses lopási esettel azonban erre is fény derült s bebizonyosodott, hogy Rigler név összefüggésben van a lopással s a tettes írta rá a saját nevét.

Folyó hó 27-én ugyanis Schmitz Mihály Méhkert 120 szám alatti pincéjébe tört be Rigler, honnan 2 kenyeret lopott el, majd a konyhába hatolt be s onnan 1 üres pénztárcát, dohányt, s tejet lopott el.

Midőn Schmitzék a betöréses lopást észrevették, azonnal jelentést tettek a rendőrségen. A rendőrség a háznál tartott szemle alkalmával egy kis cédulát talált ugyancsak piros ceruzával volt rá írva a Rigler név, a neve alatt e két szó: kénytelen voltam.

Ma reggel, amint Schmitz a feleségével a Hosszu utcán feljött, előtte látták menni Riglert, kit már rég óta ismertek.

Schmitz hozzá csatlakozott s felvitte a rendőrségre. Itt kihallgatása alkalmával beismerte, hogy a faraktárban, valamint Schmitznél ő követte el a lopást, de ezt kényszerűségből tette. Két hét óta nincs munkája s nagyon éhes volt. A faraktárból lopott transzmisszió szíjat ismeretlennek adta el.

A rendőrség kihallgatása után az ügyészséghez kísértette át.

Betöréses lopás Volkány községben.

(Saj. tud.) Folyó hó 26-án éjjel fél egy óra tájban zárta be garasos korcsmáját Becher Márton szászvolkányi korcsmáros, s mint aki rászolgált a jól megérdemelt nyugalomra, lefeküdt.

Reggel azonban alig hogy kinyitotta a korcsma ajtaját, kellemetlen meglepetés érte. Ismeretlen tettesek az éj folyamán az utcára nyíló belülről bezárt pince ajtaját kifeszítették s azon át behatoltak a kitünően felszerelt pincéjébe. Persze mivel ebbeli mulatságukban senki sem zavarta, alaposan kifosztották Becher pincéjét s onnan üveges-tül együtt körül-belül 40 liternyi különféle pálinkaféléket elemeztek. De úgy látszik nem elégték meg a zsákmányt a tolvajok, s a nyitott pince feljárón behatoltak a söntésbe is. — Itt is, ha sok nem is, de valami csak került. 5 doboz cigarillosz és 2 doboz hölgy cigaretta vonta magára az éji látogatók figyelmét.

Az egyiknek úgy látszik a fiók is észbe jutott s gondolta magában, hátha már eddig bejöttem, miért ne mehetnék beljebb?! S a gondolatot tett követte.

Összeszedte azt a kevés aprópénzt ami a fiókban volt, 2 kor. és néhány fillért, gondolva, hogy ki kevéssel be nem éri, az a sokat nem érdemli.

Igy aztán, mint a kik dolgukat legjobban elvégezték, tovább állottak az eddig ismeretlen vendégek.

A nyomozás széles körben folyik annak kiderítésére, hogy kik voltak az éji látogatók Becher korcsmájában azon az emlékezetes éjszakán.

Mercur-Mozgó, GEWERBEVEREIN.

Szombaton, aug. hó 30-án és vasárnap, aug. :: hó 31-én d. u. fél 4, 6 és 8 óraker ::

A szezon legérdekesebb és legszebb
detektiv-sláger-műsora:

Jóslás a kézből. Nagyon érdekes kép. — **Egy kirándulás.** Kitűnő humoros kép 1 felvonásban. — **Elcsérelt gyöngy.** Vigjáték 1 felvonásban. Színes. — **Ágoston, box-bajnok.** Nagyon humoros kép.

FANTOMAS

Szenzációs detektiv-történet 4 felvonásban. A szezon legújabb és legérdekesebb szenzációs filmje, mely az összes világvárosokban a legnagyobb sikerrel lett bemutatva. Egyedüli bemutatási jog Brassóban. Bemutatási idő 1 és fél óra.

NAPIHIREK

Ha Szent Pál

apostol ma a földre jönne... ő is újságot alapítana... Ezt mondta egyszer a nagy német püspök... Ketteler... Bizarnak látszó mondás... de oly igaz annak... ki csak felületesen is tekinti az emberiség életét...

Ma az olombetűk uralmát éljük... Hatalom ez... maga a mindennapi kenyér... sőt... a mindennapi élet...

Ma a holt betűk... hangosan beszélő... és cselekvő életét éljük... s ezzel nekünk számolnunk kell... kik élni akarunk...

Ma gomba módra tenyésznek a betűk... s ma... az eszmékvilágában... mindenik egy-egy kortese... eszméinek...

Ma semmi sem közömbös... ma semmi sem hiába való... a ma emberének ideje s kedve sincs üres... meddő kontemplációra... hanem élni... érvényesülni... hatni akar... Ma harcok dülnek... s a harcokban nem a fegyverropogás és ágyudőrej az irányadó... hanem az, hogy melyiknek kitartóbb az ereje... melyik győzi tovább szóval...

Nincs kétség az iránt... hogy mi ma a sajtó hatalma... A caesárok hatalma... sőt a vallások erkölcsi ereje is erre támaszkodik... Ez uralkodik... ez kormányoz... ez ad eszmét... s ez éltet vagy öl... felemel, vagy le-sújt... amint akarja...

És övé a jövő... A technika hatalmas vívmányai eltörpülnek előtte... a kultúra áldásai csak az ő útján jutnak birtokunkba... Polyp módjára... száz karjával mindent átölel... kulturát... intézményeket... életet... az egész embert... s gyilkol... vagy felemel... aszerint... hogy ellene támadnak... vagy felismerik értékét s szolgálatába állnak...

Mi... katolikusok... tisztába vagyunk helyzetünkkel... A világ nagyhatalmai ellenünk szervezkednek... csak mi vagyunk neki gyűlöletesek... Nekünk szükségünk van a sajtó hatalmára... Nekünk ez lét és élet kérdés... Aktuálisabb a mindennapi kenyérnél...

S ezt kell nekünk meghódítanunk... magunkévá tennünk... Addig minden hiába való... azzal megint uraivá leszünk a földnek...

S nekünk ezt akarnunk kell... Te-remtsük meg tehát... a katolikus sajtót...

Azzal uralmunk lesz... anélkül csak tengődés... üres csillogás az élet...

Higgyék el... ez így van...

(=)

Istentisztelek sorrendje a plebánia templomban f. hó 31-én — Pünkösöd utáni XVI-ik vasárnapon — a következő: 6, 7, 8, 9 és fél 12 óraker csendes szent mise. 10 óraker magyar szent beszéd, mely után énekes szent mise. Délután 5 óraker litánia és áldás. — A szentferencrendi templomban délelőtt 10 óraker ünnepi szent beszéd és mise. Délután 3 óraker litánia áldással.

Leányok a gimnáziumokban. A kultusz-miniszterium rendelkezésével érdekes újítás lép életbe a legközelebbi tanévben: szeptember-

től kezdve a gimnáziumokban a leányok is, mint rendes tanulók iratkozhatnak be. Ezzel a rendelkezéssel a polgári leányiskoláktól a növendékek jelentékeny százalékát elvonják, de viszont megadják a lehetőséget a leányoknak arra, hogy ép oly könnyen feljuthassanak az egyetemig, mint a fiuk.

Védekezés a kolera ellen. A brassói rendőrség az alábbi felhívást bocsátotta ki: Felhívatik a t. c. közönség, hogy az általuk a legelső alkalommal észrevett gyanús hasmenéssel, vagy hányással járó megbetegedést, vagy ilyen tünetek után bekövetkező halálózást a rendőrkapitányságnak bejelentse. A városi rendőrhatalom.

A kocsi alá került. Lupsa János nap-szamos, tegnap délután a Pecosta utcán jött le a szemétszállító kocsin. A kocsi, amint egy nagyobb mélyedésen haladt keresztül, nagyot zökkent. A zökkenés következtében Lupsa a kocsiból oly szerencsétlenül esett le, hogy a kocsi kerekei jobb lábán mentek keresztül. Súlyos sebével a kórházba szállították.

Eltűnt gyógyforrások. A gróf Eszterházy Gyula tulajdonát képező sztojkai híres ásványvíz forrása, melynek kivitele az utóbbi időben nagy lendületet nyert, s magyar Karlsbad néven is szerepelt, mert a karlsbadi gyógyvizekhez nagyon hasonló összetételű, kiapadt. Mérnökök futnak a földgyomrában, de eredmény nélkül. Hasonló sorsban részesült a büdöspataki kénforrás is. Szakértők véleménye szerint földcsuszamlás okozta a források eldugulását.

Oláh ösztöndíjak. Nagyszebenből írják: A Gozdu-alap kezelsége a napokban megtartott ülésen határozott az 1913—14. tanévre kiadandó ösztöndíjak ügyében. Összesen 440 oláh főiskolai hallgató folyamodott ösztöndíjért, akik közül 282 nyertek ösztöndíjat. A kiutalt ösztöndíjak összege 195.973 korona.

A romániai kolera. Bukarestből jelentik: A hivatalosan kiadott jelentés szerint a tegnapi napon 65 kolera megbetegedés s 21 haláleset fordult elő. A bukaresti pályaúdváros orvosa szintén megkapta e betegséget.

Csapattisztek külföldi tanulmányutja. Mint minden évben, úgy az idén is a honvédelmi miniszter harminc csapattiszte külföldi tanulmányutazásra küld. Az 1913. évben kirendelt tisztek hét csoportra osztva, különböző utirányokban végzik utazásaikat. Minden csoportnak egy idősebb törzstiszt a vezetője. Minden egyes résztvevő nyolcszáz korona utiköltséget kap, a csapatvezetők pedig az ut hosszához mérten, még külön pótdíjban is részesülnek. A résztvevők polgári ruhában utaznak és részükre a honvédelmi miniszter az évi szabadság kiméretében be nem tudandó négy-négy heti szabadságot engedélyezett. A csapatok utazásának célja kizárólag az általános műveltség emelése. A négy hétig tartó utazások az őszi gyakorlatok után kezdődnek és október végére be kell fejezödniök.

Sétatéri zene. Kedvező idő esetén holnap, szombaton délután fél 6 órától esti 7 óráig az alsó sétatéren a városi zenekar hangversenyez.

Egy férfi szoba butor
elutazás miatt olcsó áron
eladó.

Értekezni lehet a „Brassói Ujlap” szerkesztőségében. (Kapu-utca 45.)

Színház.

Heti műsor:

Pénteken, aug. 29-én, itt először: A lakajok, vigjáték-ujdonság 3 felvonásban, írta Hajó Sándor.

Szombaton, aug. 30-án, itt először: A limonádé ezredes, operette-ujdonság 3 felvonásban, írta Harsányi Zsolt, zenéjét szerzette Vincze Zsigmond.

Vasárnap, aug. 31-én két előadás; délután félhelyárral: Luxemburg gróf, operette 3 felv., írta Lehár Ferenc, este másodszer: Limonádé ezredes, operette 3 felv.

Hefőn, szeptember 1-én harmadszor: Limonádé ezredes.

Kedden, szeptember 2-án negyedszer: Limonádé ezredes.

Színházi hírek.

Limonádé ezredes egy végtelenül mulattató bájos szövegű és zenéjű operette, mely a Királyszínháznak hosszú ideig s a vidéki színházaknak is a múlt télen egyik erőssége s nagy vonzóerejű műsordarabja volt. Brassóban szombaton kerül először színre. A címszerepben Komjáthy egyik legsikerültebb alakítását mutatja be. Komjáthy kivül a tisztet Barna Andor, Földváry, Tihanyi Vilmos, Fülöp és Szabó Sándor; a tiszt hölgyeket Várady Margit, Bárdos Irma, Vágóné, S. Szilágyi Rózi játsszák. Hornyai Jankának egy pompás cseléd szerep jutott, Sziklai pedig a kutyamosóból csinál pompás figurát, míg Pataki a házasságközvetítő mulatságos alakját személyesíti.

Táviratok.

Budapest aug. 29.

Apponnyi cikket közöl a Budapestben, melyben az ellenzék magatartását fejtegeti az interparlamentáris unióval szemben. Apponnyi a végén megjegyzi, hogy ennek dacára is privátim megjelenik Hágában, mert az hallik, hogy ott Magyarország ellen támadást intéznek.

Az a hír járja, hogy Andrássy szept. 14-én bontja partjának zászlaját Marosvásárhelyen, hol erre nagy lelkesedéssel készülnek.

Székesfehérvár aug. 29.

Virág földbirtokos, ki egy idő előtt Hának mészárosra rálőtt s emiatt vizsgálati fogságban is volt, tegnap egy fejével feleségének fejére csapott, s majd karján és mellén megsebesítette. Azután pedig önmagának vágta el a

nyakát egy borotvával. Az asszony halál veszedelmek közt fekszik.

Vésztő aug. 29.

Halász Gyula állomás főnök az állam kárára 6 ezer kor-t sikkasztott Letartóztatták. Tettének okául anyagi zavarait emlegeti.

Bécs, aug. 29.

Az albán követség a külügyminiszterrel együtt ide érkezett.

A német agráriusok értekezletükön magukéva tették a német-csehek követelését, kikkel teljes szolidaritást vállaltak.

Aug. 18-án egész Albániában nagy örömmünnepeket tartottak. Valonában a népség a konzulátus előtt rendezett tüntetést ilyen kiáltások közt: Éljen Albánia legnagyobb jótevője. A királyhoz üdvözlő táviratot küldtek. A válaszbán Öfelsége hangsúlyozta, hogy minden fáradsága arra irányul, hogy az albán törekvések diadalra jussanak.

Pozen, aug. 29.

Midőn a lengyel mánások a császári dinérol távoztak, nagyszámu lengyel tüntetők gyalázva fogadták. A rendőrség a tüntetőket szétverte.

Meghívó

a Szanatorium-egyesület brassói fiókjának

rendkívüli közgyűlésére

f. é. szeptember hó 4-dikén, illetőleg 11-dikén, d. u. 4 órakor a városi tanács-ház nagytermében.

Napirend:

1. A Szanatorium-egyesület brassói fiókjának feloszlása.
2. A Brassó város és vármegyében felépő tüdővész ellen védekező egyesületnek önálló egyesületként megalakulása.
3. Az új egyesület elnökének, összes tisztviselőinek és választmányának választása.
4. Az új alapszabályok tárgyalása.
5. Szabad indítványok.

Az alapszabályok 20. és 45. §-ainak értelmében a régi egyesület feloszlására vonatkozó határozathoz szeptember 4-én az egyesületi tagok kétharmadának jelenléte szükséges. Ha a szept. 4-diki gyűlés — a tagok kellő számu meg nem jelenése miatt határozatképtelen, s e p t e m b e r 11-é n tartatik meg a közgyűlés ugyanazon napirenddel, mely azonban tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes és határozatai a jelenlevők kétharmadának szavazatával érvényesek.

Brassó, 1913. augusztus 28.

DR. FABRITIUS ÁGOST
elnök.

Végeladás!

Csak rövid ideig!

Miután üzletemet feloszlatom, az összes

bámulatos olcsó árban, kiárusítom.

női és férfi divatáru cikkeimet

gyári áron alul

BLŐSZ KÁROLY divattüzlete
Brassó, Kolostor-utca 7. szám.

Ajánlható cégek Brassóban:

Lázár Mór Weisz-Mihály-u. 3. Órás és aranyműves.

Arany- és ezüstnemű javítást, vagy átalakítást, órák igazítását elvállalja felelősség mellett jutányos áron. Régi arany és ezüstneműt, órákat becsereél újakkal. Tört ékszereket vesz a legmagasabb áron.

Arany- és ékszerjavító műhelyek:

Fachat Gyula,
Fekete-utca 33. Megbízhatóan készít minden e szakmába vágó munkát.

Asztalosok:

Kiss Balázs,
Közép-utca 24. Épület- és butorasz-talos. Minden e szakmába vágó munkát és javítást mérsékelt árak mellett vállal.

Orbán András,
Fekete-utca 8. Épület- és butorasz-talos. Elvállal minden e szakmába vágó munkát olcsó áron.

Butorraktárak:

Zachariás Márton,
Kapu-utca 58. Eladás készpénz és részletre, olcsó árak mellett. Telefon interurbán 492.

Cipészek:

Ardeleán Szilárd,
Weisz Mihály-utca 20. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, javításokat szolid árak mellett.

Both József,
Weisz Mihály-utca 23. Uri, női és gyermek cipők nagy raktára. Megrendeléseket, javításokat gyorsan esz-közöl.

Borsovitzky Lajos,
Kórház-utca 6. Saját készítésű férfi-, női- és gyermek cipők. Mérték utáni rendelést, javítást gyorsan és a leg-olcsóbb áron elfogad.

Nagy Ferenc,
Weisz-Mihály-utca 33. Saját készit-ményű és kész férfi-, női- és gyer-mekcipők raktára, megrendeléseket, javításokat szolid áron végez.

Veress Vilmos,
Tehénpiac 9. Férfi, női és gyermek-cipők nagy raktára. Amerikai cipők dus választékban. Elvállal férfi, női és gyermekcipők, csizmák mérték szerinti készítését olcsó árak mellett.

Schmilovsky János,
Kórház-utca 33. Elvállal férfi-, női- és gyermekcipők készítését tartós és csinos kivitelben. Szolid árak mellett javításokat gyorsan és pon-tosan eszközöl. Kivánatra megren-delés végett hához is elmegy.

Déligyümölcs, zöldség:

Gingold Testvérek,
Hirscher-u. 4. Zöldség, déligyümölcs, csemege, iüszér, friss és sós halak, valódi koser-italok.

Divatáru-kereskedők:

Graef Testvérek,
Kolostor-utca 9. Uri és női divat-áruház. Az összes bluzokat és nap-ernyőket minden áron kiárusítja. Ujdonság elegáns férfi nyakkendők-ben és fehérneműekben.

Drogériák:

Kraft és Herberth,
ezelőtt Lang és Theil. Buzasor 8. Fényképezési cikkek raktára.

Épület és butor mázólok és fényezők:

Buka D. és Résznoean,
műhely Vár-u. 2. Mindennemű mo-dern munkát szolid áron készite-nek.

Éttermek:

Európa szálló étterme,
Kolostor-utca 9. Elismert jó konyha. Kötűnő italok. Pilseni ősforrás sör. Kellemes nyári udvari helyiség.

Sétatéri vendéglő.
Elsőrendű konyha. Kötűnő italok. Dreher-féle korona sör.

Vigadó (Redout) étterme,
Hirscher-utca. Bérlo: Gottsmann Ede. Kötűnő konyha. Pilseni sör. Jó borok

Fényképezészek:

Ambrus Antal,
Hosszu-utca 16. Fényképezési és nagyító-müterm. 10 drb. fényképes levelező-lap 2 kor. 3. drb. visít-fény-kép és 5 fénykép-levelező-lap, ösz-szesen 8 drb. ára 3. K. Vasutasok-nak igazolványi fényképek jutányo-san és gyorsan eszközöltetnek. El-vállal minden e szakmába vágó mun-kálatokat jutányos ár mellett.

Gust H.,
Buzasor 8. Fényképezési és na-gyító müterem.

Kovács Sándor,
Katonakórház-utca 2. a. 10 képes lap és egy kabinet fénykép 4 kor. 3 vizitkép 2 K. 50 fill. 12 drb. re-mek szép stereoskopkép Brassó, Budapest, Bécs, Belgrád, New-Jork stb. stereoskopkal együtt 10 korona. Minden további kép 40 fillér.

Férfiszabók:

Barabás Dániel,
Kórház-utca 10. Csinos kivitel. Tar-tós munka.

Héjjas J.
Hirscher-utca 28. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat.

Mihály Jenő,
Lensor 26. szám. Elvállalja polgári és egyenruhák készítését.

Sebestyén János,
Kórház-utca 44. Férfi-divat szabó.

Tellmann Béla,
Lópiac 1. Angol uri szabóság.

Czellecz István,
Hirscher-utca 7. Elvállalja a legdi-vatosabb uriöltönyök elkészítését jótállás mellett.

Férfiszabó üzletek:

Bartha Mihály,
Tehénpiac 4. Divatos szabás, első-rangu kivitel, jutányos árak.

Buca György,
Porond-utca 45. Intézeti egyenruha vállalat, szövetraktár, csinos szabás, szolid kiszolgálás.

Kósa Albert,
Weisz-Mihály-utca 6. Belföldi és angol szövetraktár, csinos és tartós kivitel.

Lengyel Gyula,
Hosszu-utca 14. Egyenruházati inté-zet. Katonai felszerelések raktára.

Szöcs György,
Weisz Mihály-utca 10. Saját ház. Férfi divat szabó üzlet. Egyenruhá-zati intézet. Szövet és sapka gyári raktár.

Festék-kereskedések:

Arsu Miklós,
Hosszu-utca 9. Szobafestő és má-zoló, mindennemű festék, olaj és üzleti létrák raktára.

Gázfelszerelési cikkek:

Rádium gázszervele,
Weisz-Mihály-utca 4. Teljes gáz-világítási felszerelések. Csillárok gyári árak mellett. Lámpák jókar-ban tartása elvállalattik.

Géplakatosok:

Copony György,
Villa-utca 3. Hentes-utca 4. Motor-üzemre berendezett lakatos műhely. Nagy választék mindenféle konyha-tűelőben. Elvállal mindennemű lakatos-munkát szolid árak mellett.

Gyertyagyárak:

Peteu János,
Csirkepiac. Első erdélyi viasz és parafingyertyagyár. Viasz, cerisin, stearin és parafin gyertya olcsó áron.

Gépraktárak:

Wetzel Ottó,
Weisz Mihály-utca 30. Saját me-chanikai műhely. Pfaff-varrógépek. Underwood-írógépek. Waffenrad és Kosmos-kerékpárok.

Kávéházak:

Jordáche György,
az alsó sétatéri pavillon bérloje. Mindennap városi zenekar játszik. Hideg buffet, kötűnő italok.

Kávémérések:

Horváth Józsefné,
Hirscher-utca 24.

Kárpitosok:

Vajda Gyula,
Buzasor 7. Angol klub és bőrbutor-különlegességek készítője. Elvállal kárpitos és díszítő munkákat min-den stílusban.

Refegyártók:

Incze Károly,
Kapu-utca 28. Mindennemű ecset, kefe, meszelő, és e szakmába tar-tozó más cikkek jutányos áron beszerezhetők.

Löser L. p. pr. Richlovits A.,
Hirscher-utca 17. Hol mindennemű e szakmába vágó cikkek a legjut-nyosabb áron kaphatók.

Zeides Alfréd,
Fekete-utca 4. Brassó legnagyobb raktára mindenfajta ecset, meszelő, kefe és e szakmához tartozó cik-kekben. Szolid kiszolgálás! Viszont-eladónak árengedmény.

Benigal Sándor,
Kapu-utca 9—11. Ujjonnan beren-dezett üzlet. Legnagyobb választék minden e szakmához tartozó áruk-ban szolid kiszolgálás mellett. Vi-szont eladónak megfelelő árenged-ményt ad.

Kéféüzletek:

R. Mihaletz utóda,
Kapu-utca 13. Első brassói kefe-üzlet. Alapított 1875. Eladás nagy-ban és kicsinyben. Viszontelárusítók árengedményben részesülnek.

Kocsi- és kerékgyártók:

Márton Albert,
Hosszu-utca 56. Megbízhatóan ké-szít minden e szakmába vágó mun-kákat mérsékelt áron.

Kocsi-kárpitos és fényezők:

Subutz Dénes,
Közép-utca 41 a). Elvállal minden e szakmához tartozó munkát jut-nyos árak mellett.

Kőműves-mesterek:

Moldován György,
Szent Miklós-utca 6 b). Budapesten kötűnő eredménnyel oklevelet nyert kőművesmester. Elvállalja templom-ok, házak építését és javítását. Költséghőirányzat és tervek készi-tése. Vidéki meghívásra személye-sen odautazik.

Kovácsok:

Kelemen Lázár,
Hosszu-utca 56. Megbízhatóan ké-szít minden e szakmába vágó mun-kákat mérsékelt áron.

Szakács József
Közép-utca 41 a). Elvállal minden e szakmába vágó munkát és javi-tást jutányos árak mellett. Kész kocsi kapható.

Köszörüs és késesek:

Durighello L.,
Kapu-utca 16. Első brassói mü-és homoru köszörüde mótör üzemre. Javítások olcsón és pontosan esz-közöltetnek.

Rőtélgyártó:

Hertrich József,
Hosszu-utca 135. Elvállal minden e szakmába vágó munkát szolid árak mellett Viszonteladónak árenged-mény.

Mechanikus:

Littmann Róbert,
Hosszu-utca 24. Automobil, motor, kerékpár, írógép, varrógép és gra-mofon javító műhely.

Mosóda és fényvasaló intézet:

Nicolescu Ilona,
Kut-utca 23. Különlegesség. Füg-göny, bluz és mindenféle nyári ruha mosás és vasalás felelősség mellett.

Női fodrászok:

Ludovica Soos,
Hirscher-utca 5. Színházi fodrásznő. Fésülés házon kívül havi előfize-tésre vagy alkalmakra elvállalattik a legdivatosabb formában szép ki-vitelben. Kihullott haj megvételre kerestetik.

Női fűző-üzlet:

Hurtig M. özvegye,
Hirscher-u. 6.

Órás és ékszerészek:

Gantz József
Fekete-utca 33. Minden e szakmába vágó óra és ékszer-eladás. Elvállal javításokat pontosan és olcsón.

Szjgyártók:

Mooser Mihály,
Hosszu-utca 37. Szjgyártó, nyerges és bőrdűs. Minden e szakmába vágó cikkek raktára. Megrendelé-seket és javításokat elvállal.

Szűcsök:

Szabó Béni,
Kórház-utca 11. Szörmeárak javi-tását, átalakítását, fehér szörmek tisztítását, valamint mindennemű szörmeárak készítését uj szörmek-ből legutolsó divat szerint készi-tek mérsékelt áron. Raktáron tar-tok különféle szörmeket. Elsőrangú szakismeretem folytán a legmag-a-sabb igényeknek is megfelelek.

Szobafestők:

Farkas E. Sándor,
Kórház-utca 35. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, modern ki-vitel és szolid árak mellett. Poloska irtást saját módszere szerint vállal felelősség mellett.

Turó és káskavál-sajt-gyárak:

Manu Tódor,
Hátulsó-u. 42. -- Hetivásárokon a piacon árusít.

Vegyeskereskedések:

Herz-féle vegyeskereskedés,
Hosszu-utca 90. Korai vetemény-félék naponta frissen érkeznek. 4 év óta fennálló tejraktár. Állandó elő-fizetők egész éven át tehentejet 21 filléren, bivalytejet 30 fillérért kap-ják. Tiszta kezelés. Telefon 213.

Vegyztisztítók:

Schmitz József,
Kolostor-utca 25. és Közép-utca 12. Csapkét, ruhát fest és tisztít vegyileg.

Vendéglők:

Alsó Warte vendéglő,
(Brassó) és Bartha-féle vendéglő (Hosszufalu) bérloje Dakó Bálint. Kellemes nyári kirándulóhelyek, jó konyha, kötűnő italok, kőbányai és Czelli sör.

Jian-féle vendéglő,
Lópiac 15. Izletes konyha, kötűnő italok. Czelli-sör pohár és üvegekben Előfizetéseket étkezésre házon ki-vül is elfogad mérsékelt árak mellett.

Vésnökök:

Náhmajer Ferenc,
Weisz Mihály-utca 17. Pecsétnyo-mók, cimerek legjobb kivitelben készülnek.

Sole Lipót,
Rugyanta-, érc-bélyegző és himző-minták, monogrammok és a sza-badalmazott marhalevel-szárzábé-lyegző készülékek gyártója. Kolos-tor-utca sarok. Weisz Mihály-utca 2. Alapítva 1879-ben. Telefon 5—35.

A Brassói Ujjal előfizetési ára:

egész évre . . . . . K 12.—
 félévre . . . . . „ 6.—
 negyedévre . . . . . „ 3.—
 egy óra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJJAL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével mindennap
 :-: :-: délután 6 órakor. :-: :-:

Hirdetéseket felvesz a kiadó
 hivatal, Kapu-utca 45. szám.
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: KAPU-UTCA 45. SZ.
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.
 Főszerkesztő: Dr. MATHEOVITS FERENC.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 45. — Telefon-szám: 515.

Legjobb bevásárlási források:

Linoleum, szőnyegek és függönyök

legnagyobb raktára, dus választékban jutányos árak mellett

Tellmann és Spell Buzasor 8. ~ Telefon 287.

Biro József

órás és látszerész

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

Alapított 1835. évben.

Mindenfajta fali-, zseb- és ébresztő-
 órák, távcsövek, hőmérők, időjelzők.

Szemüvegek orvosi rendelet, vagy sa-
 ját kipróbált módszerem szerint fele-
 lősség mellett, szolid áron a leg-
 :-: :-: jobb minőségben. :-: :-:

Héjja Béla női divatterme

Brassó, Virágsor 12.

Sírbu János motoerőre berendezett mű- és épület lakatos

Brassó, Hosszu-utca 33. szám. Saját ház.

Elvállal mindennemű épület- és műlakatos munkákat, valamint javításokat szolid árak mellett. Specialista konyhatűzelőkben. Csatornázások és vízvezetékek készítését lelkiismeretesen eszközli. Nagy raktár minden-
 nemű konyha tűzelőkben. Költségvetéseket díjtalanul készít.

Első brassói szappan és gyertyagyár

ORENDI JÁNOS Brassó.

Ajánlja kitűnő minőségű házi szappanát orosz lán védjeggyel,
 szappanport és jégecszódát.

Telefon-szám: 73.

Telefon-szám: 73.

Alapított 1860.

Barthelmie György műszerész.

Telefon 380.

BRASSÓ, Kapu-utca 41.

Telefon 380.

Elsőrendű specializet különlegességekre u. m.:
 író-, számoló- és összeadási gépek. —
 Varrógépek. Villamos és fizikai szerke-
 zetek. Grammofonok és lemezek. Irodai
 :-: gépek, felszerelések és kellékek. :-:

Műhely finom és precíz munkák kivite-
 lére. Valamennyi javítása különféle gramfon- és
 pathefon-szerkezeteknek. Írógépek, számológépek,
 gramfonok a legolcsóbb árak mellett és szakszerű
 jótállással.

Minden hónapban új gramfon-lemezek.

Schnell Josefin

Brassó, Kolostor-utca 27. szám alatt.

(A róm. kath. templom mellett.)

Kézimunka különlegességi üzlet.

Mindennemű himzés minta, monogram előnyomása, valamint himzések elvállalhatók.

Körner Vilmos műkelme festő és vegyészeti ruha tisztító intézet

KOLOSTOR-UTCA 36.

Szakszerű kezelés!

Kifogástalan munka!

Dánér Lajos amerikai és saját készítésű férfi-, női cipők, valamint gyermek-cipők nagy raktára**Brassó, Hosszu-utca 44.**

Elvállal megrendeléseket felelősség mellett, minden fajta cipőkben, valamint tiszti és polgári csizmákban a legkényesebb igényeknek megfelelőleg. Javításokat gyorsan eszközöl. — Szolid kiszolgálás! — Mérsékelt árak!

Szolid kiszolgálás.

Gross Ferencférfi-divat, fehérnemű-
és rövidáru-raktár**Brassó, Kapu-utca 34. szám.**

Dus választék minden e szakmához tartozó cikkekben.

Mérsékelt árak.

Teljesen újonnan berendezett üzlet.

Legelősből bevásárlási forrás.

Kinél csináltassuk kocsijainkat?

Csoma András

elsőrendű kocsikészítőnél. — Új kocsi megrendelések, átalakítások a legnagyobb pontossággal mérsékelt árak mellett eszközöltnék. — Munkám finom és tartós kiviteléért felelősséget vállalok.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam mély tisztelettel

Csoma András kocsi-fényező és szatler-mester**Brassó, Vasut-utca 20. szám alatt.****Nagel Antal**

cipész és cipőfelsőrész készítő

Brassó, Hosszu-utca 5. sz.

Elvállal mindennemű cipő készítést, javítást, mérsékelt árak mellett.

Toth Anna *Gusbeth utóda*

mosó- és vasalo-intézet • Kórház-utca 63. sz.

Legszebben és legtisztábban mos és vasal, inget, gallért, kézelőt.

Alapítattott: 1883.

Alapítattott: 1883.

PÁVEL PÉTER egyenruha és uri szabóüzlet

Brassó, Weisz-Mihály-utca 26. szám.

Alapítattott 1898-ban. Ezüst érem- és elismerő oklevél kitüntetés.

Az egyéves önkéntes urak teljes felszerelésüket legjutányosabban itt szerezhetik be felelősség mellett.